

821.161.2
К 38

МАКС КІДРУК

С 1214343

ЗОРІ НАД ОСТРОВОМ ПАСХИ

ТРЕВЕЛОГИ

ВИДАВНИЦТВО
БОРОДАТИЙ
ТАМАРИН

РОЗДІЛ 1

НАЙДОВШИЙ МЕРИДІАН

Houston, we have a 'go' for launch!

Червень 2009-го, Стокгольм, Швеція. 2 тижні до початку подорожі.

Штаб-квартиру Експедиції обладнали у маленькій Яновій квартирці на північному сході Стокгольма у висотному будинкові, що стояв біля моря. З вікна проглядалася затока з причалами, звідки щовечора відбували у плавання до Фінляндії й Естонії круїзні лайнери компанії *Silja Line*, трохи далі стовбурчилися кістляві крани вантажних доків. Квартира складалася з двох кімнат: одна чимось скидалася на житлову, інша — на кухню. З меблів Ян мав лише куций диван і журнальний столик, який, певно, пам'ятав часи Карла XII.

Ліжок не було. Навіщо? Спали ми на підлозі, на старих товстих матрацах, які притягли з підвалу цього ж будинку, вкривалися ковдрами без простирادل, а вдень навіть не думали застилати оті наші імпровізовані «ложа».

У кутках кімнат кучугурилися замети пилу. Їх не вимітали звідти, відколи Ян вселився у квартиру. Під стелею, поміж голих лампочок без плафонів, павуки заснували власну імперію. Відразу в коридорі, спираючись на стіну, стояв брудний Янів велосипед, у холодильнику полискували зеленавими боками стратегічні запаси пива *Tuborg*, а на стіні, просто над місцем, де лежав мій матрац, висів масивний сірий годинник із радянського підводного човна. Цей раритетний хронометр Ян придбав на набережній у Калінінграді в якогось збіднілого матроса. Годинник, як і матраци, теж був товстим і незграбним, виступав над стіною сантиметрів на десять і мав за обрамлення міцний сталевий обідок щось із палець завтовшки. Раз на тиждень доводилося брати з підвіконня чималий

ключ, відкривати передню кришку, яка змахувала на ілюмінатор у кают-компанії якогось сейнера, встромляти той самий ключ у вічко на циферблаті та заводити годинник. В узголів'ї Янового ліжка (чи то пак матраца) з-під купи невипраних речей і постільної білизни випирав старезний глобус, на якому всі географічні назви було написано шведською.

Словом, не квартира, а рай! Справжній рай для справжнього чоловіка.

Єдине, що трохи псувало нашу парубочьку ідилію, — це купа горщиків з квітами (я й досі не можу втямити, нащо Ян їх тримав). Її квіти тижнями терпіли страшенну спрагу, мучилися через підливання залишками пива, задихалися від шару пилу на листі, але трималися. Трималися щосили. Стільки, скільки вони пере-страждали, не знесла б жодна інша рослина на планеті.

Напевно, лише в такій штаб-квартирі можна було планувати навіжену подорож на протилежний бік Земної кулі — до Перу та на острів Пасхи.

З дні поспіль ми з Яном відзначали моє повернення до столиці Півночі, до Стокгольма себто. На щастя, потім Ян поїхав на тиждень до Німеччини, а звідти — на кілька днів до Чехії, щоб побачитися з батьком. Кажу «на щастя», бо якби він не звалив, ми могли б так «насвятуватися», що на Південну Америку нас уже не вистачило б.

Тож, щойно Ян поїхав, я заходився детально планувати Експедицію: обклався картами Еквадору, Перу, півночі Чилі й узявся планувати подорож.

Список речей, які я брав із собою в нову подорож, не змінився. Троє шортів, троє майок, спідня білизна, одна сорочка, один теплий светр (у Південній Америці все ж таки зима), старі джинси, змінна пара взуття, нетбук, щоб вести записи, фотоапарат і аптечка. Лише цього разу до багажу додалася надзвичайно важлива штука, без якої я не уявляв, як міг колись подорожувати, — добротний бінокль із водонепроникним корпусом і хорошими лінзами.

1 «Х'юстоне, ми готові до старту!» (англ.) — такими словами капітан космічного човника доповідає з космодрому в Центр управління польотами у Х'юстоні про повну готовність корабля та членів команди до зльоту.

За 4 дні до вильоту Ян повернувся з Чехії. Ми узгодили окремі нюанси та 29 червня о 15:10 вилетіли зі Стокгольма до Мадрида.

Єдине, що насторожувало мене перед відправленням, — це кількість готівки у мене на балансі. Після оформлення чилійської візи, бронювання всіх хостелів і купівлі квитків на потяг до Мачу-Пікчу, в кишенях залишилося трохи менше ніж 1400 баксів. Не густо, якщо враховувати, куди ми налаштувалися рвонути. Втім, я йшов уперед, сліпо вірячи у свою щасливу зорю. Коли я сів у літак у Мадриді, який мав віднести мене за океан, до Еквадору, колюча думка, котра билася й металася, затиснута шкаралупою тієї віри та мого ідіотського оптимізму, зрештою прорвалася до здорового глузду й заволатала, наче ошпарений окропом кіт:

— Ти ненормальний! 1400 баксів на півтора місяця! Ти хочеш жебракувати на острові Пасхи?! А якщо тебе пограбують, а якщо...

На мить я навіть засумнівався у власному психічному здоров'ї. Однак шляху назад не було.

Стюардеси зачинили двері.

Літак посунув на злітну смугу.

Політ минув без пригод.

З нами летіла одна симпатична дівчина. Її ім'я — Єсенія. Доволі незвичне ім'я як на швейцарку. Та й зовнішність у неї була геть не романо-германська. Якби Єсенія не заговорила до мене, я б, мабуть, ніколи не виокремив її з натовпу еквадорців (тобто не ідентифікував би як швейцарку). Позналилися ми під час проміжної посадки в Гуаякілі¹, куди наш літак залітав перед Кіто. Під час тієї посадки всі пасажирів (навіть ті, які летіли далі до Кіто) мусили залишити літак, щоби заново пройти реєстрацію. Наші місця розташовувалися у кінці салону, і ми з Яном не дуже поспішали пакувати нечисленні пожитки, чекаючи, поки інші пасажирів вийдуть і позбавлять нас малоприємної тисняви. Тож ми просто сиділи на сидіннях, проводжаючи очима інших пасажирів, які сунули до виходу. Єсенія стояла коло сусіднього крісла та довго-довго витріщалася на нас, аж поки Ян не розреготався.

— Чого смієшся? — запитав я.

— Он та дівчина, — чех кивнув на кучеряву брюнетку, яка з поблажливою посмішкою дивилася поверх крісел на наші скуйовджені голови, — вважає, що ми не зрозуміли оголошення стюардес і не плануємо виходити з літака. Мабуть, зараз розмірковує щось на кшталт: «Тупоголові гринго думають, що зараз полетять до Кіто».

Мій товариш вгадав. Коли салон майже спорожнів, а ми все ще лишалися на місці, наче приклеєні до сидінь, дівчина тихенько зауважила:

— Хлопці, літак до Кіто зараз не летить. Треба спочатку вийти та перереєструватися...

Ми з Яном розреготалися, після чого я пояснив, що ми все зрозуміли, просто не хотіли штовхатися між інших пасажирів. Ось так, слово за слово, між нами зав'язалася розмова.

— Як довго ви маєте намір подорожувати? — розпитувала Єсенія.

— Сорок п'ять днів, — гордо прорік я, кинувши багатозначний погляд на дівчину. — І це без дороги!

Без сумніву, мої слова справили на неї враження. Вона захоплено проказала:

— Ого.

Я, сповнений почуття власної гідності, похитав головою та ніби знічев'я поцікавився:

— А тебе якими вітрами занесло до Еквадору?

Вона скромно всміхнулася:

— Та я теж подорожую.

— Хм... — надійшла моя черга дивуватись. — І ти не боїшся їхати сама до Південної Америки?

— Іноді буває лячно, але думаю, що впораюся, — відповіла Єсенія.

Я розтягнув кутики губ, уклавши в усмішку весь свій, як я тоді гадав, багату мандрівний досвід.

— А куди саме плануєш податися?

— Спочатку Еквадор, потім — Перу та Болівія.

Я ледь не прикусив язика.

— І... е... довго збираєшся мандрувати?

— Два з половиною місяці.

1 Друге за величиною місто Еквадору, великий промисловий порт.

Завіса.

Я закинув на спину наплічник і попростував до виходу.

Зрештою ми повернулися в той самий літак і за пів години приземлилися в Кіто, столиці Еквадору.

Біля митної зони на пасажирів чекав малоприємний сюрприз. Купа серйозних дядьків у білих халатах і респіраторх перевіряла новоприбулих, чи, бува, серед них не затесався хворий на «свинячий» грип. «Свиняча» істерія, від якої влітку 2009-го колошматило пів світу, докотилася й до Еквадору. Кожного пасажирів просили спинитися перед білою смугою у проході, після чого з безпечної відстані сканували тепловізором. Тих, у кого температура відкритих частин тіла не перевищувала 37° C, відпускали, не затримуючи. Інших — вели до спеціальної кімнатки здавати аналізи.

Тоді ми з напарником лише посміялися з цієї процедури. Я ще не знав, що зовсім незабаром у Перу ми самі станемо розповсюджувачами вірусу.

1 липня 2009-го, Кіто, Еквадор. Перший день у Південній Америці. Загалом мій перший день у південній півкулі.

Кіто справило враження міста, за яким ніхто не доглядає. То тут, то там траплялося цифрове табло, наскрізь проїдене іржею, або ж порожній рекламний стенд, заліплений сантиметровим шаром бруду. Неширокі вулички були брудними, звивалися, мов змії, вишкрябувалися на височенні пагорби, зривалися вниз крутими схилами та перетиналися під усіма можливими кутами. Літаки сідали просто над містом. Їдеш собі широкою центральною магістраллю, аж раптом над тобою, розчепіривши закрилки на повну та несамовито гуркочучи турбінами, заходить на посадку Airbus A320. Більшість будівель були старі, ще колоніальної архітектури. Присутність незліченної кількості засмаглих індіанців, які, закутавшись у картаті пончо, пахкали люльками, підсилювала відчуття переміщення в часі. Кілька новітніх споруд у центрі потопали й губилися в цьому хаосі. Здавалося, наче ми з Яном потрапили до Південної

Америки за кількасот років до сьогодні. А ще трохи незвично було бачити, що сонце світить з півночі.

У день прильоту, щоб не гаяти часу, ми вирушили в особливе місце за назвою «Мітад дель Мундо» (з іспанської — Середина Світу). Це особливий район на північ від еквадорської столиці, де розташовано тридцятиметровий монумент, збудований акурат на екваторі, найдовшому світовому меридіані. Пам'ятник має вигляд піраміди зі скошеною вершиною, на якій стоїть велетенський нам'яний глобус. На кожному боці піраміди красується велика літера «N», «S», «E» та «W» відповідно до тієї сторони світу, куди її повернуто. Точнісінько через центр монумента проведено велику білу лінію, що позначає межу між південною та північною півкулями. Завдяки цьому можна перебувати однією ногою у північній, а іншою — у південній півкулі.

Усім, хто прибуває на Мітад дель Мундо, видають спеціальний сертифікат — офіційне підтвердження про візит на екватор.

Я навмисне обрав Мітад дель Мундо для початку подорожі: мені здавалося досить символічним почати наш похід з найдовшого меридіана, від самісінького центру Землі із позначкою паралелі 0°00'00", і завершити його аж у Сантьяго-де-Чилі, на 33°27'00" південної широти.